

Катица КУЛАВКОВА, МАНУ

Уводна реч на Конференцијата „Книжевноста и Библијата“

Скопје, 20 април 2017, 10 часот

Драги колеги, уважени гости

Одамна, откако го држев курсот по теорија на интертекстуалноста на постдипломските студии на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ (Скопје), планирав да организирам една конференција за библискиот интертекст во книжевноста, во одделни романи, раскази и поезија. Во рамки на истражувачкиот проект „Методи на книжевната херменевтика“ (2013-2016), исто така, еден дел посакував да го посветам на ова прашање, а еден дел од мојот интерпретативен есеј се однесува на библискиот мит за „плачот на Рахела“ во песната „Марков манастир“ на Блаже Конески. Овој проект заврши формално на крајот од 2016 година, но оваа година ќе излезе од печат зборникот текстови подготвувани специјално за тој Проект.

Поради тоа, сметав дека е добро да се организира, конечно, конференција која ќе биде посветена токму на интерпретативните пристапи при актуализацијата на библиските теми и митови во книжевноста.

Широко поставена, темата „Книжевноста и Библијата“ покренува повеќе прашања поврзани со современата и средновековната книжевност во светот и во Македонија, како и со жанровските и стилско-реторички постапки во книжевноста чијашто генеза упатува на *Библијата*.

Треба да се потсетиме само дека развојот и структурата на македонската средновековна книжевност се неразделни од христијанската книжевна, уметничка и културна традиција, книжевните центри ширум Македонија, Глаголицата и црковно-словенскиот јазик и неговата македонска варијанта.

Оваа научна конференција ја конципирав во соработка со претседателот на Советот на Балканскиот Центар за вера и култура (Скопје), д-р Коста Милков, кој независно од моите планови имаше предлог за сличен научен собир на којшто би учествувале и гости од Оксфорд Универзитетот. Токму како резултат на двете иницијативи, се осмисли целината на денешниов научен собир кој, верувам, има и пошироко културно значење.

Благодарение на иницијативата и организацијата на Балканскиот Центар за вера и култура, на оваа конференција учествуваат и четворица гости од Велика Британија, професори на Универзитетот Оксфорд, а еден од нив, проф. Сајмон е и клучен говорник на првата сесија на оваа конференција.

Мило ми е што на оваа конференција активно учествуваат четворица универзитетски професори од Богословскиот православен факултет во Скопје, вклучително и неговиот декан, д-р Ѓоко Ѓорѓевски, кој даде целосна поддршка на овој проект.

Им благодарам на сите референти на конференцијата, ценети колеги од Институтот за македонска книжевност, Катедрата за компаративна книжевност на Филолошкиот факултет и Институтот за естетика и филозофија на Филозофскиот факултет при Универзитетот при „Свети Кирил и Методија“ од Скопје.

Во текот на дводневната работа ќе бидат изложени реферати и презентации поврзани со следните аспекти на односите меѓу книжевноста и Библијата:

- хагиографиите во англиската традиција на 15 век, структурата и симболиката на првиот Псалм („Пролог“) од *Стариот завет*,
- сакралната димензија на книжевниот и на библискиот говор, реконструкцијата на Исусовите чуда во романот на Борислав Пекиќ;
- митопоетиката на *Библијата* и на книжевноста, библиските жанрови и мотиви во современата македонска поезија, мотивот на жртвениот јарец во религиските митски, ритуални и библиски наративи и во книжевноста,
- православната аскетика и женскиот ерос, библискиот мит на Постанокот (созданието) и космологијата на Максим Исповедник;
- псалмите и молитвите на средновековната пустиничка литература,
- женскиот принцип во библискиот и во раскажувачкиот корпус на средновековната литература,
- топосот на мајчинско страдање во Библијата во средновековните фрески и во современата македонска поезија,
- *Стариот завет* и „Телемахијада“ на Џејмс Џојс,
- сфаќањата Роуан Вилијамс за *Библијата* и литературата и др.

Се надевам дека ќе имаме плодна дискусија по сите изложени реферати и дека текстовите ќе бидат објавени во соодветна публикација од овој собир. На гостите од Оксфорд им пожелувам пријатен престој во Република Македонија.